SPECIALIZAČNÍ STUDIUM

k výkonu specializovaných činností v oblasti environmentální výchovy

Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání, Brno, Lipová 20

ZÁVĚREČNÁ PRÁCE

KONCEPCE ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY, VZDĚLÁVÁNÍ A OSVĚTY (EVVO) ZÁKLADNÍ ŠKOLY A MATEŘSKÉ ŠKOLY ČERVENÁ VODA

Mgr. Eva Veselá

lipka

KONCEPCE ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY, VZDĚLÁVÁNÍ A OSVĚTY (EVVO) ZÁKLADNÍ ŠKOLY A MATEŘSKÉ ŠKOLY ČERVENÁ VODA

Anotace
Tato práce s názvem „Koncepce environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty (EVVO) Základní školy a mateřské školy Červená Voda“ byla zpracována v rámci absolvování specializačního studia pro výkon specializované činnosti v oblasti environmentální výchovy realizovaného Lipkou – školským zařízením pro environmentální vzdělávání, dle § 9 Vyhlášky 317 ze dne 27. července 2005 o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších úprav.
Práce je zaměřena zejména na dlouhodobé záměry naší školy vycházející z charakteristiky, priorit a příležitostí školy a na pravidla vzájemné spolupráce a postupy, kterými budeme systematicky dlouhodobé cíle EVVO naplňovat. Součástí této práce je rovněž roční realizační plán na školní rok 2009/2010 vytvořený na základě spolupráce koordinátora EVVO s ostatními členy pedagogického sboru.

Prohlášení
Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně, s využitím poznatků získaných absolvováním „Specializačního studia k výkonu specializačních činností v oblasti environmentální výchovy“, s využitím výstupů z kolektivní práce pedagogického sboru ZŠ a MŠ Červená Voda ve školním roce 2008/2009 a studiem odborné literatury.

V Červené Vodě, 20. prosince 2009

Mgr. Eva Veselá
Koordinátor EVVO
Základní škola a mateřská škola Červená Voda, Červená Voda 341

Podpis

ZPRACOVATEL ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Jméno a příjmení, titul:	Eva Veselá, Mgr.
Vzdělání, aprobace:	Přírodovědecká fakulta UJEP Brno, obor matematika – zeměpis
Vyučované předměty:	Matematika, Zeměpis, Informatika, Člověk a svět práce
Koordinátor EVVO:	ano (od školního roku 2006/2007)

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Struktura školy:	úplná základní škola
Adresa školy:	Červená Voda 341, 561 61
Telefon:	465 626 220
E-mail:	zsc.voda@worldonline.cz
Internetové stránky:	http://www.cvvoda.cz
Ředitel školy:	Mgr. Zdeňka Fojtíková
Zástupce ředitele:	Mgr. Helena Stolariková
Koordinátor EVVO:	Mgr. Eva Veselá
Telefon koordinátora: EVVO:	465 626 220
E-mail koordinátora EVVO:	vesela.eva@tiscali.cz
Pedagogů celkem:	19
Zřizovatel:	Obec Červená Voda
Adresa zřizovatele:	Červená Voda č. p. 268, 561 61
E-mail zřizovatele:	starosta@cervenavoda.cz

Poděkování

Děkuji svým kolegům za vstřícnost a podnětné připomínky při přípravě koncepce, ale zejména za pomoc a spolupráci při realizaci environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty na naší škole.

Eva Veselá, koordinátor EVVO

OBSAH

A. Dlouhodobé záměry školy v oblasti EVVO, jak se k nim dospělo a jak byly zpracovány do dokumentů školy……5
1. Obecná charakteristika školy a okolí……..5
2. Ekologická výchova v dosavadní činnosti školy – výchozí situace……...7
2.1. Současné priority a specifika školy ve výchově a vzdělání…….7
2.2. Dosavadní výchovné a vzdělávací cíle……7
2.3. Doposud používané metody a formy práce…….7
2.4. Vybavení školy a organizace provozu…….8
2.5. Současná způsobilost pedagogického sboru k EVVO, DVVP……9
3. Dlouhodobé záměry školy v oblasti EVVO…….10
3.1. Priority a specifika školy ve výchově a vzdělání……...10
3.2. Cíle v oblasti výchovně vzdělávací……....11
3.3. Uplatňované metody a formy práce……...12
3.4. Cíle v oblasti vybavenosti školy a organizace provozu…….15
3.5. Požadovaná způsobilost pedagogického sboru k EVVO, DVVP……..20
4. Pravidla spolupráce koordinátora EVVO se zaměstnanci a vedením školy…….22
5. Začlenění dlouhodobých záměrů EVVO do oficiálních dokumentů školy……..23
B. Roční realizační plán na školní rok 2009/2010…….24
C. Přílohy……..28

A. Dlouhodobé záměry školy v oblasti EVVO, jak se k nim dospělo a jak byly zapracovány do dokumentů školy

1. Obecná charakteristika školy a okolí

Současný stav:

Základní škola a mateřská škola Červená Voda je úplná vesnická škola s 1. až 9. ročníkem, do níž v současnosti dochází 240 žáků. Budova základní školy leží ve středu obce mimo hlavní komunikaci. Dvě mateřské školy, které jsou součástí, sídlí ve dvou samostatných budovách vzdálených navzájem od sebe i od základní školy. Provoz v budově základní školy byl zahájen po její výstavbě v roce 1981, ovšem pouze pro 2. stupeň, 1. stupeň až do roku 2006 sídlil v nedaleké staré budově, jejíž prostory i technický stav byly nevyhovující. Proto byla v loňském roce stržena a otevřel se tak široký prostor před stávající budovou školy. Aby se po mnoha letech oddělené výuky sešli všichni žáci a pedagogové pod jednou střechou, byla postupně provedena nástavba nad prvním patrem a rozsáhlá rekonstrukce většiny stávajících prostor včetně výměny oken, zateplení pláště a modernizace školní kuchyně.

Škola se nachází uprostřed zeleně, jen po pár minutách chůze od budovy se ocitneme na loukách, v lese, u potoka i rybníka. Všechny tyto blízké přírodní ekosystémy nabízejí mnoho příležitostí pro environmentální výuku. Ke škole patří i školní zahrada, která je dosud využívána převážně jen pro pěstitelské práce, zimní zahrada s opunciemi a agáve, tělocvična a školní hřiště. Velkou výhodou naší školy je okolní horský reliéf tvořený Hanušovickou vrchovinou, Orlickými horami a nedalekým masivem Králického Sněžníku, rovněž i prameniště dvou řek, Tiché Orlice a Moravy.

Naše škola je otevřena žákům, rodičům i veřejnosti nejen v době vyučování, ale i v odpoledních a večerních hodinách i o víkendech a poskytuje zázemí rozmanitým zájmovým kroužkům.

Nelze říct, že s ekologickou výchovou jsme v naší škole na začátku, pro mnohé pedagogy je několikaletou součástí výuky. Prozatím jsme ale realizovali jednotlivé aktivity povětšinou bez vzájemné provázanosti a podle náhodných příležitostí. Funkcí koordinátora jsem byla pověřena teprve v r. 2006. Chvíli mi trvalo, než jsem zjistila, co tato funkce znamená a jakým způsobem se práce ujmout. Začátek mi usnadnilo to, že jsem našla ve své třídě velkou skupinu nadšených žáků, ochotných pustit se do něčeho nového a smysluplného a jednoznačnou podporu vedení školy pro environmentální výchovu. Velmi jsem uvítala možnost absolvovat specializační studium pro koordinátory EVVO. Očekávám od něj metodickou pomoc i didaktickou inspiraci.

Environmentální výchovu a výchovu ke zdravému životnímu stylu jsme si zvolili

za základní priority našeho školního vzdělávacího programu. Je to však dokument, který budeme přetvářet a doplňovat. V budoucnosti se může stát, že současně stanovené priority výchovně vzdělávacího procesu školy mohou pedagogové nebo vedení školy změnit.

Příklady aktivit, na které můžeme navázat:

- Jsme členem sítě M..R..K.E.V., která školám a koordinátorům EVVO poskytuje informační servis v oblasti ekologie a nabídku DVPP
- Spolupráce s MŠ
- Dvouletá činnost týmu Ekoláků (skupina žáků již 9. ročníku s hlubším zájmem o ekologii)
- Sběr papíru, elektrospotřebičů v obci
- Prezentace školy v regionálním tisku, Bedrníku, Učitelských novinách
- Grant MŠMT v rámci Rozvojového programu Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na školách v r. 2009 na náš celoroční projekt „Cesta za odpadem“

Naše úspěchy:

- Certifikát „Ekologická škola Pardubického kraje 1. stupně (říjen 2008)
- 2. místo v kategorii ZŠ a 5. místo celkem v soutěži Zelený ParDoubek 2008 (ekologická soutěž škol Pardubického kraje)
- 4. místo v 1. ročníku v 2. ročníku celostátní soutěže „Ukliďme si svět“ pořádané společností Elektrowin v roce 2008
- 1. místo za absolutní množství a 3. místo ve výtěžnosti v 2. ročníku celostátní soutěže „Ukliďme si svět“ pořádané společností Elektrowin ve školním roce 2008/2009

Příležitosti:

- Získání širší podpory pedagogů pro EV a vytvoření užšího pracovního týmu
- Využití přírodního prostředí pro častější výuku v terénu
- Úprava školní zahrady a vybudování přírodní učebny v ní
- Spolupráce s ostatními školami v regionu
- Doplnění knihovny EVVO o další odbornou literaturu, učební pomůcky metodické příručky
- Další postupná ekologizace provozu školy

2. Ekologická výchova v dosavadní činnosti školy – výchozí situace

2.1. Současné priority a specifika školy ve výchově a vzdělání

Současný stav

- EV je prioritou ve školním vzdělávacím programu (ŠVP)
- Zaměření na zdravý životní styl
- Aktivity spojené s přírodou

Příležitosti:

- Zachování EV jako priority
- EV má oporu v legislativě a v mezinárodních i republikových strategiích udržitelného rozvoje

2. 2. Dosavadní výchovné a vzdělávací cíle

Současný stav:

- Žáci pečují o své bezprostřední okolí (pečují o květiny, podílí se na výzdobě tříd a chodeb)
- Žáci ve škole třídí odpad (papír, plasty)
- Žáci se podílí na úklidu odpadků a úpravě okolí školy
- Žáci jsou zodpovědní za své zdraví

Příležitosti:

- Žáci aktivně a soustavně pečují o své životní prostředí
- Žáci si vytvářejí a upevňují postoje a správné návyky chování k přírodě a přenášejí je do rodin
- Žáci se zajímají o dění v místním regionu, vytvářejí si citový vztah k prostředí, v němž žijí

2. 3. Dosud používané metody a formy práce

Současný stav:

- Kombinujeme frontální a skupinovou formu práce (s převahou frontální práce)
- Ve třídách 1. stupně volíme častěji metody aktivního, prožitkového učení, objevování a experimentování
- Ve třídách 1. stupně realizujeme projekty napříč vyučovacími předměty
- Realizujeme besedy o přírodě s mladšími žáky
- Ve třídách 2. stupně zařazujeme častěji samostatnou práci s vyhledáváním informací z různých zdrojů, vedeme se žáky diskuze
- Exkurze (ZOO, arboretum, závody na zpracování odpadu, ruční papírna, atd.)
- Žáci se zájmem o přírodu se zapojují do biologické a chemické olympiády

- EVVO integrujeme do předmětů přírodovědného zaměření, pracovních činností a výtvarné výchovy
- V 7. ročníku volitelný předmět Seminář z přírodopisu
- V 9. ročníku pracuje třetím rokem pod vedením koordinátora EVVO tým Ekoláků
- Celoškolní projekty připravuje jen koordinátor EVVO

Příležitosti:

- Větší podíl aktivních forem práce
- Realizace výuky v terénu (více využívat blízké přírodní prostředí)
- Využití předmětu Projektového vyučování na 2. stupni pro EV
- Besedy o ochraně přírody pro starší žáky

2. 4. Vybavení školy a organizace provozu

Současný stav:

- Škola situovaná v přírodním prostředí, v blízkosti školní budovy je les, louky, rybníky, potok
- Odborné učebny Přírodopisu, Zeměpisu, Fyziky a Chemie, Informatiky, Cvičná kuchyňka
- Školní zahrada, skleník, zimní zahrada, atrium pro oddych
- Školní knihovna, knihovna EVVO
- Učebna přírodopisu vybavena dataprojektorem, DVD přehrávačem, videopřehrávačem, notebookem
- Značná část budovy zateplena, většina oken vyměněna za plastová, vytápění plynem, termostatické hlavice, úsporné zářivky v nové nástavbě
- Moderně vybavená školní kuchyně
- Používáme recyklovaný papír (kancelářský papír, sešity, papírové ručníky, toaletní papír)
- Spolupráce s Ekocentrem PALETA, Lesy ČR, Mladými ochránci přírody
- Granty Pardubického kraje, MŠMT
- Zapojení do dvou ročníků projektu „Ukliďme si svět!“ vyhlášených společností Elektrowin
- Třídíme papír, plasty, sklo, bioodpad

Příležitosti:

- Úprava školní zahrady, její využití pro výuku v přírodě
- Zřízení venkovní učebny ve školní zahradě
- Výuka předmětů s přírodovědným zaměřením v bloku
- Využívání nabídek výukových programů a pobytových programů SEV
- Využívání regionálních přírodních zajímavostí k výuce

- Spolupráce s okolními školami v regionu (výměna zkušeností, společné semináře, půjčování pomůcek)
- Další ekologizace provozu školy
- Spolupráce se zřizovatelem (podpora aktivit, ocenění aktivních žáků)
- Využívání nabídek ke spolupráci s NNO (např. , ČSOP, Nesehnutí, Greenpeace apod.)
- Kontakt školy s rodiči, zapojení rodičů do chodu školy i mimoškolních aktivit
- Granty, vyhledávání sponzorů

2. 5. Současná způsobilost pedagogického sboru k EVVO, DVPP

Současný stav:

- Většina z 19 pedagogů splňuje podmínku kvalifikace a je aprobovaná, pouze 1 pedagog na 1. stupni není kvalifikován
- Ve sboru je 1 aprobovaný biolog, 3 aprobovaní zeměpisci, 2 aprobovaní chemici
- Pedagogický sbor absolvoval 2 dvoudenní semináře (Teorie a praxe EVVO, Začlenění průřezového tématu EV do výuky)
- Všichni pedagogové se průběžně vzdělávají v rámci svých aprobací
- Ochota ke vzdělávání v oblasti EVVO jen u části sboru
- Koordinátor EVVO zahájil v dubnu 2009 specializační studium
- Koordinátor EVVO se pravidelně zúčastňuje Krajských konferencí EVVO PK včetně seminářů zaměřených na EV
- Podpora EVVO ze strany vedení školy

Příležitosti:

- Další průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO
- Kvalifikovaný koordinátor EVVO, jehož práva a povinnosti jsou upřesněna v pověření koordinátora nebo v jeho pracovní náplni
- Získání širší podpory pedagogického sboru pro EVVO
- Vytvoření užšího pracovního týmu pro realizaci EVVO
- Týmová spolupráce zaměstnanců školy
- Využívání metodické a informační služby ekocenter

3. Dlouhodobé záměry školy v oblasti EVVO

Vize 2015:

Naše základní a mateřská škola je komunitní venkovská škola rodinného typu s jedinečným přírodním prostředím v bezprostředním okolí. Žáci i zaměstnanci školy přijali za své principy zdravého životního stylu a ekologicky příznivějšího způsobu života. Veškeré naše aktivity směřují k zachování a posílení dobrého jména školy. Absolventi naší školy jsou zdravě sebevědomí žáci, kteří dobře znají své přednosti a umí je využít. Jsou si vědomi nejen svých práv, ale mají i smysl pro plnění povinností, pozitivní vztah k přírodě a úctu k lidem ve svém okolí.

3.1. Priority a specifika školy ve výchově a vzdělávání

3.1.1. Dlouhodobý cíl: EVVO patří nadále mezi priority školy

Dílčí cíl 1) (dále DC) Výchovně vzdělávací proces je realizován v kontextu s národními i mezinárodními strategiemi udržitelného rozvoje Země a RVP ZV

Ukazatel naplnění cíle:

- Koncepce EVVO je přílohou ŠVP, je přístupná na webových stránkách školy
- Aktivity EVVO jsou prezentovány v regionálním tisku – minimálně 1 krát ročně
- Dlouhodobé cíle Koncepce EVVO jsou vřazeny do odpovídajících kapitol ŠVP
- Na realizaci EVVO se podílí většina pedagogického sboru

3.1.2. Dlouhodobý cíl: Zdravý životní styl patří mezi priority školy

DC 1) Výchovně vzdělávací proces je realizován v souladu s principy zdravého životního stylu

Ukazatel naplnění cíle:

- Principy zdravého životního stylu jsou vřazeny do odpovídajících kapitol ŠVP
- V 7. ročníku probíhá výuka v samostatném předmětu Výchova ke zdraví
- V 7. a 9. ročníku je výuka o zdravé výživě v předmětu Příprava pokrmů

3.2. Cíle v oblasti výchovně vzdělávací

3.2.1. Dlouhodobý cíl: Žák si vytváří citovou vazbu k přírodě a místnímu regionu

DC 1) Žák vnímá krásy přírody a krajiny, v níž žije a váží si jich

Ukazatel naplnění cíle:

- Má pokoru a úctu k přírodě, vnímá její jedinečnost
- K přírodě se chová šetrně (neodhazuje odpadky, neničí flóru a faunu apod.)
- V chráněném území se řídí pravidly ochrany přírody stanovenými pro dané území
- Žák 1. stupně rozlišuje základní biotopy regionu
- Žák 2. stupně pojmenuje a pozná nejčastěji se vyskytující rostliny a živočichy ve významných ekosystémech v regionu
- Zajímá se o životní potřeby domácích zvířátek a respektuje je

DC 2) Žák se zajímá o dění v místním regionu

Ukazatel naplnění cíle:

- Seznamuje se s tradicemi a významnými osobnostmi regionu
- Zajímá se o dění v obci a podle svých možností se do něj zapojuje
- S ohledem na své schopnosti a věk dokáže uvést příklad ekologického problému ze svého okolí, pojmenuje jeho příčinu a důsledek
- Navrhuje způsob řešení aktuálních problémů v závislosti na svém věku a schopnostech, na řešení problému se aktivně podílí

3.2.2. Dlouhodobý cíl: Žák se chová zodpovědně vůči životnímu prostředí

DC 1) Žák pečuje o své bezprostřední okolí

Ukazatel naplnění cíle:

- Podílí se na výzdobě tříd a chodeb, pečuje o květiny
- Podílí se na úklidu odpadků a úpravě okolí školy
- Předchází tvorbě odpadů a používá opakovaně odpadový materiál
- Třídí odpad (papír, plasty, sklo, bioodpad) doma i ve škole

DC 2) Žák se vzdělává v oblasti environmentální problematiky, zásady trvale udržitelného života přijal za své a snaží se je uvádět v praxi

Ukazatel naplnění cíle:

- Získává povědomí o základních ekologických pojmech a problémech z různých zdrojů (encyklopedie, odborná literatura, média, internet, apod.)
- Propojuje teoretické znalosti se skutečným životem
- Chápe souvislosti mezi lokálními a globálními problémy života na Zemi
- Osvojuje si zásady trvale udržitelného života
- Kriticky hodnotí protichůdné informace o životním prostředí a vytváří si vlastní názor
- Osvojené vědomosti, dovednosti a postoje přenáší do rodiny a uplatňuje ve svém okolí

3.2.3. Dlouhodobý cíl: Žák se chová zodpovědně vůči svému zdraví i zdraví ostatních spolužáků a osvojuje si principy zdravého životního stylu

DC 1) Žák aktivně pečuje o své zdraví

Ukazatel naplnění cíle:

- Řídí se zásadami zdravé výživy, stravuje se ve školní jídelně
- Využívá nabídku sportovních činností k přiměřené pohybové aktivitě (hodiny tělesné výchovy, sportovní kroužky, turistické vycházky, sportovní soutěže atd.)
- Žáci 2. stupně prochází preventivním programem týkající se návykových látek
- Respektuje základní pravidla bezpečného chování při rozličných pohybových aktivitách

DC 2) Žák je ohleduplný ke svým spolužákům a umí nabídnout pomoc

Ukazatel naplnění cíle:

- Respektuje osobnost každého člověka, jeho odlišnosti i názory
- Pomoc ochotně nabídne a v případě potřeby v rámci svých možností účinně poskytne
- Zodpovědně se chová v krizových situacích

3. 3. Uplatňované metody a formy práce

3.3.1. Dlouhodobý cíl: Pedagogové využívají rozmanité metody a formy práce, které kromě vědomostí rozvíjí u žáků jejich dovednosti a postoje tak, aby byli připraveni na budoucí profesi a život.

DC 1) Členové pedagogického sboru se snaží častěji volit metody činnostního a prožitkového učení

Ukazatel naplnění cíle:

- Práce s různými informačními zdroji (kniha, časopis, encyklopedie, internet, film, ústní předání)
- Dialogické metody (rozhovor, diskuze, dramatizace, simulační hry)
- Pozorování, bádání
- Myšlenková mapa
- Laboratorní práce, pokusy
- Logické metody (srovnávání, dedukce, analýza, zobecňování)
- Prezentace vlastní práce
- Pracovní činnosti (na školním pozemku, ve cvičné kuchyni)
- Výtvarné činnosti

DC 2) Členové pedagogického sboru se snaží častěji volit formy činnostního učení

Ukazatel naplnění cíle:

- Výuka v přírodě, výuka na školní zahradě
- Výuka v arboretu, zoologické zahradě, v muzeu
- Přírodopisné a zeměpisné vycházky
- Exkurze (zoologická zahrada, závody na zpracování odpadu, arboretum, ČOV atd.)
- Besedy
- Skupinová práce, práce ve dvojicích
- Výuka v bloku

3.3.2. Dlouhodobý cíl: Průřezové téma EV je realizováno v celém výchovně vzdělávacím procesu

DC 1) PT EV je vřazeno do všech vzdělávacích oblastí, do předmětů

Ukazatel naplnění cíle:

- Pro každý školní rok je aktuálně vytvářen Roční plán EVVO a doplňován o aktivity zaměřené na EV v souladu s naplňováním PT EV
- Na 1. i 2. stupni jsou realizovány všechny tematické okruhy PT EV podle tabulky ve ŠVP
- Na 2. stupni je realizována výuka v rámci vzdělávací oblasti Člověk a svět práce v blocích 2 hodiny za 14 dní:
  6. ročník - Pěstitelské práce a chovatelství
  7. ročník - Příprava pokrmů
  8. ročník - Provoz a údržba domácnosti, Svět práce
  9. ročník – Pěstitelské práce a chovatelství, Příprava pokrmů

- Na 2 stupni probíhá výuka ve volitelných předmětech s přírodovědným zaměřením: v 7. ročníku Seminář z přírodopisu, v 8. ročníku Seminář ze zeměpisu, v 9. ročníku Seminář z fyziky 2 hodiny za týden
- Pro žáky 2. stupně s hlubším zájmem o ekologii je nepovinný předmět Ekologické praktikum – 1 hodina týdně, popř. 2 hodiny za 14 dní
- Pro žáky 1. i 2. stupně je realizována alespoň jedna přírodovědná beseda za rok
- Pro žáky 1. i 2. stupně je realizována alespoň 1 exkurze zaměřená na EV za rok
- Všichni žáci 1. i 2. stupně absolvují každý rok v dubnu aktivity ke Dni Země
- Každý žák během 1. stupně absolvuje nejméně 2 výukové programy SEV
- Každý žák během 2. stupně absolvuje nejméně 2 výukové programy SEV
- Pro žáky 1. i 2. stupně je realizován alespoň jeden pobytový program ve SEV za rok

DC 2) K realizaci PT EV využíváme v co největší míře bezprostřední přírodní okolí školy

Ukazatel naplnění cíle:

- V každém ročníku 1. stupně absolvují žáci alespoň 2 přírodovědné vycházky za rok
- V každém ročníku 2. stupně absolvují žáci alespoň 2 vycházky s přírodovědným nebo geografickým zaměřením za rok
- Na 1. i 2. stupni probíhá výuka v terénu alespoň 2 hodiny za měsíc

DC 3) PT EV je realizováno prostřednictvím projektů

Ukazatel naplnění cíle:

- V každém ročníku 1. stupně realizují žáci alespoň 2 projekty v rozsahu 1 – 2hodiny za rok
- V každém ročníku 1. stupně realizují žáci alespoň 1 celodenní projekt za rok
- Během 1. stupně absolvují žáci alespoň 1 dlouhodobý projekt
- V každém ročníku 2. stupně realizují žáci alespoň 3 projekty v rozsahu 1 – 2 hodiny za rok
- V každém ročníku 2. stupně realizují žáci alespoň 1 celodenní projekt
- Během 2. stupně absolvují žáci alespoň 2 dlouhodobé projekty
- V každém ročníku 2 stupně v předmětu Projektové vyučování realizujeme PT EV zaměřená na region v blocích – 2 hodiny za 14 dní::
- 6. ročník - Moje obec, můj rodný kraj (historicko-společenský aspekt - historie, současnost, tradice, významné osobnosti)
- 7. ročník - Poznej a chraň (přírodovědný aspekt - přírodní ekosystémy, flóra a fauna)
- 8. ročník - Rozhledny blízké i vzdálené (geografický aspekt – rozhled do kraje)

- 9. ročník – Jak se žije u nás doma (environmentální aspekt - životní prostředí v naší obci a jejím okolí)

DC 4) PT EV je realizováno prostřednictvím zájmových a volnočasových aktivit

Ukazatel naplnění cíle:

- Žáci s hlubším zájmem o přírodu se účastní přírodovědných aktivit, soutěží, olympiád (biologická, chemická)
- ŠD a ŠK probíhá za příznivých podmínek v přírodě alespoň 2 krát za týden
- Žáci 1. stupně, ŠD a ŠK se podílejí na realizaci podzimní, vánoční nebo velikonoční dílny a výstavy (výtvarné a rukodělné práce žáků s převážně přírodním nebo odpadovým materiálem)
- Žáci 1. stupně v období říjen až březen doplňují krmítko pro ptáčky umístěné na školní zahradě
- Každý rok je pro žáky 1. stupně v nabídce přírodovědný kroužek
- Ekoláci (žáci 2. stupně se zájmem o ekologii) se podílejí na přípravě a organizaci ekologických aktivit zejména pro žáky MŠ a 1. stupně, reprezentují školu v soutěžích (např. Zelený ParDoubek, Ukliďme si svět, apod.)

3.4. Cíle v oblasti vybavení školy a organizace provozu

3.4.1. Dlouhodobý cíl: Dlouholetou tradicí školy je vlídná atmosféra ve škole, přátelské vztahy mezi zaměstnanci, žáky i rodiči založené na vzájemné důvěře, toleranci a respektování

DC 1) Ve třídách i ostatních prostorách vytváříme kvalitní a pohodové prostředí pro výuku

Ukazatel naplnění cíle:

- Kmenové třídy jsou vybaveny lavicemi a židlemi, u kterých lze nastavit výšku tak, aby vyhovovala jednotlivým žákům
- Ve třídách 1. stupně jsou relaxační koutky vybavené koberci, žáci mají k dispozici různé hry
- Pro žáky 2. stupně je pro relaxaci o přestávkách k dispozici atrium se dvěma stoly na tenis a basketbalovým košem
- V polední pauze a po vyučování jsou žákům k dispozici lavičky v hale i před budovou školy, široká nabídka zájmových kroužků, je otevřen ŠK
- Ve všech třídách i na chodbách je dostatečný prostor pro prezentaci žákovských prací
- Ve třídách, na chodbách, v jídelně i v ostatních vhodných prostorách jsou pouze živé rostliny

- Žákům se závažnými zdravotními potížemi vytváříme speciální podmínky (vlastní relaxační koutek, přítomnost asistenčního psa, dohled nad včasným užíváním léků, vlastní stravování apod.)

DC 2) Škola je otevřená dětem, rodičům i veřejnosti

Ukazatel naplnění cíle:

- Škola spolupracuje se zařízeními a s organizacemi pro děti a mládež a poskytuje pro jejich činnost prostor v budově školy (ZUŠ Králíky, Skaut, Pionýr, TJ Jiskra, MOP Stopaři E, Klub maminek, Společnost pro zvířata z. o. ČSOP, aj.)
- ZŠ spolupracuje s oběma MŠ - exkurze, výlety, výukové programy, vzájemné návštěvy, zapůjčování a výroba pomůcek pro EV, žádosti o dotace apod.
- ŠD realizuje vystoupení pro rodiče i veřejnost s ekologickým námětem (pohádky, scénky, tanec, zpěv) – nejméně 1 krát za rok
- Spolupracujeme s Domovem důchodců v Červené Vodě – alespoň 1vystoupení ŠD, ŠK za rok
- Škola je tradičně organizátorem okresního kola Chemické olympiády
- Rodiče se zapojují do akcí školy (vedení zájmových kroužků, účast a pomoc při akcích a projektech, sponzorství apod.)
- Organizujeme „Dny otevřených dveří“ nejméně 1 krát za rok
- Spolupracujeme a využíváme nabídek Ekocentra Paleta v Pardubicích, SEVERu, VSEV Modrý dům v Kosteleckých Horkách, SEV Sluňákov aj.
- Připravujeme a podáváme žádosti na dotace alespoň 1 krát za dva roky
- Oslovujeme případné sponzory - rodiče a místní firmy
- Škola je v síti M.R.K.E.V.

DC 3) Škola podporuje místní rozvoj

Ukazatel naplnění cíle:

- Škola upřednostňuje služby místních řemeslníků a dodavatelů
- Většina zaměstnanců školy jsou z řad místních obyvatel

3.4.2. Dlouhodobý cíl: Provoz školy je šetrný k životnímu prostředí

DC 1) Usilujeme o předcházení vzniku odpadu, o minimalizaci odpadu, vzniklý odpad třídíme, organizujeme sběr surovin

Ukazatel naplnění cíle:

- Ve třídách třídíme papír
- Na chodbách třídíme plasty a tetrapak
- Provozní pracovníci třídí sklo (kuchařky, školník)
- Organický odpad kompostujeme na školní zahradě
- Na školní zahradě je sběrná nádoba na dešťovou vodu
- Ve sborovnách jsou krabice a koše na třídění papíru, plastů a směsný odpad
- Vytříděný papír odevzdáváme do sběru, plasty popř. sklo ukládají provozní pracovníci do kontejnerů u školy
- Organizujeme pro obec sběr starého papíru 2 krát ročně (říjen, květen)
- Organizujeme pro obec sběr vysloužilých elektrospotřebičů alespoň 1 krát za 2 roky

DC 2) Šetříme elektrickou energií, plynem, vodou, surovinami

Ukazatel naplnění cíle:

- Budova školy je zateplena, je dokončena výměna starých oken do r. 2014
- Je postupně dokončena výměna nevyhovujícího osvětlení do r. 2014 – úsporné žárovky
- Je dokončena výměna radiátorů za nové s termostatickými hlavicemi do r. 2014
- Je dokončena rekonstrukce hygienických zařízení do r. 2014
- Žáci i zaměstnanci jsou každoročně proškoleni o úspoře energií, vody a surovin
- Školník provádí průběžně kontrolu účelnosti osvětlení a vytápění
- V provozu školy používáme recyklovaný papír alespoň z 30% (kancelářský papír, sešity, papírové ručníky, toaletní papír, papíry pro výtvarnou výchovu apod.)
- Potištěný papír využíváme oboustranně
- V pracovních činnostech a výtvarné výchově používáme odpadový materiál alespoň z 20%

DC 3) V provozu školy používáme ekologicky šetrné výrobky

Ukazatel naplnění cíle:

- Zástupce ředitele školy ve spolupráci se školníkem a vedoucí kuchyně nakupuje ekologicky šetrné výrobky pro provoz a úklid alespoň z 30%
- Při nákupu elektrospotřebičů a elektrotechniky vybíráme zboží s co největší energetickou úsporou

3.4.3. Dlouhodobý cíl: Škola má vhodné prostorové i materiální podmínky pro EVVO

DC1) Škola a její okolí poskytuje dostatek prostorového zázemí pro realizaci EVVO

Ukazatel naplnění cíle:

- V bezprostřední blízkosti školní budovy je les, rybník, potok, louka
- Ve škole jsou k dispozici učebny přírodopisu, fyziky a chemie, zeměpisu, informatiky, cvičná kuchyňka a kabinety k těmto učebnám
- Při škole je zimní zahrada a školní zahrada s přírodní učebnou vybudovanou do r. 2014

DC 2) Ve škole jsou k dispozici pomůcky pro EVVO

Ukazatel naplnění cíle:

- Ve dvou učebnách dataprojektor s notebookem bez připojení na internet
- V učebně přírodopisu DVD a video přehrávač, 8 mikroskopů
- V učebně zeměpisu videopřehrávač a televizor
- V učebně informatiky 11 počítačů na síti
- V kabinetě přírodopisu přírodopisná knihovnička
- V kabinetě koordinátora EVVO environmentální knihovnička

DC 3) Postupné doplnění technickým vybavením a učebními pomůckami v závislosti na získání finančních prostředků

Ukazatel naplnění cíle:

- Připojení na internet v učebnách vybavených dataprojektorem a notebookem
- Rozšíření počtu počítačů v učebně informatiky alespoň o 5 kusů
- DVD přehrávač do učebny zeměpisu
- Laminovačka A3
- Žákovské dalekohledy a lupy – alespoň po 5 kusech
- Alespoň 2 Krabice z Rezekvítku (výběr: Krabice jehličí, Krabice plná vody, Krabice energie, Krabice ptáků zpěváků)
- Zalaminované klíče k určování rostlin a živočichů – alespoň 4 ks od každého druhu
- Odborná literatura, metodické pomůcky, soubory pracovních listů dle aktuální potřeby a nabídky

3.4.4. Dlouhodobý cíl: Žáci i zaměstnanci jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu

DC 1) Školní jídelna usiluje o zdravou výživu žáků i zaměstnanců

Ukazatel naplnění cíle:

- Jídelna rozšiřuje sortiment biopotravin
- Ve stravě je posílen podíl luštěnin, ovoce a zeleniny
- Žáci 7. a 9. ročníku v rámci předmětu Příprava pokrmů připravují praktické ukázky zdravé výživy alespoň 1 krát za pololetí

DC 2) Žáci a zaměstnanci pečují o své zdraví

Ukazatel naplnění cíle:

- Alespoň 1 sportovní kroužek pro žáky 1. stupně, alespoň 1 pro žáky 2. stupně
- Kroužek stolního tenisu ve ŠD
- Taneční obor v ZUŠ pro žáky 1 i 2. stupně
- V 7. ročníku lyžařský výcvik
- V 3., 4. a 6. ročníku plavecký výcvik
- Zimní sporty v rámci hodin tělesné výchovy
- Účast školy ve sportovních turnajích pořádaných školami v regionu
- Zátopkovy štafety (tradičně v září)
- Osvětové akce týkající se zdravé výživy ve spolupráci s neziskovými organizacemi
- Besedy na téma návykové látky, dopravní výchova, sexuální výchova
- Ukázky a praktický nácvik první pomoci
- Praktický nácvik chování při živelných a mimořádných událostech – celá škola 1krát za rok
- Vycházky ŠD, ŠK do přírody
- Zaměstnanci se v největší míře stravují ve školní jídelně
- Sportovní akce pro zaměstnance – alespoň 2 krát za rok
- Třídenní relaxační pobyt pro zaměstnance (únor)
- Alespoň 1 zaměstnanec školní jídelny se účastní alespoň 1krát za 2 roky vzdělávání o zdravé výživě

3.4.5. Dlouhodobý cíl: Škola poskytuje informace o aktivitách, soutěžích a úspěších školy z oblasti EVVO žákům, zaměstnancům, rodičům i široké veřejnosti

DC 1) Prezentace uvnitř školy

Ukazatel naplnění cíle:

- Alespoň 2 informační nástěnky o aktivitách EVVO na chodbách
- Informační servis pro pedagogy ve sborovně
- Prezentace aktivit a úspěchů na setkáních všech žáků a pedagogů
- Koordinátor EVVO vede kroniku EV
- Zpráva koordinátora EVVO o realizovaných aktivitách je součástí podkladů Výroční zprávy školy

DC 2) Prezentace na veřejnosti

Ukazatel naplnění cíle:

- Informace o aktivitách v oblasti EVVO jsou zveřejňovány na webových stránkách školy alespoň 2 krát za rok
- Koordinátor EVVO poskytuje informace pro obecní kroniku
- Články v místním a regionálním tisku alespoň 2 krát za rok (Červenovodský zpravodaj, Nové Králicko)
- Články v jiných periodikách (Bedrník, Učitelské noviny, Informatorium apod.) alespoň 1 krát za 2 roky
- Prezentace školních aktivit na webových stránkách Ekocentra Paleta v Pardubicích

3.5. Požadovaná způsobilost pedagogického sboru k EVVO, DVPP

3.5.1. Dlouhodobý cíl: Pedagogičtí pracovníci jsou kvalifikovaní pro EVVO a aktivně se na EVVO podílejí

DC 1) Pedagogové přírodovědných oborů jsou kvalifikováni a aprobováni

Ukazatel naplnění cíle:

- Všichni pedagogové přírodovědných oborů mají vysokoškolské pedagogické vzdělání

DC 2) Pedagogové se aktivně podílejí na realizaci EVVO

Ukazatel naplnění cíle:

- Vytvoření užšího pracovního týmu pedagogických pracovníků – alespoň 1 za 1. stupeň, za 2. stupeň, za ŠD a ŠK
- Případná spolupráce ostatních členů pedagogického sboru
- Pedagogové si vyměňují informace, náměty a zkušenosti

DC 3) Pedagogové se systematicky vzdělávají v oblasti EVVO

Ukazatel naplnění cíle:

- Alespoň 1 pedagog 1. stupně za rok se zúčastní DVPP v oblasti EVVO
- Alespoň 1 pedagog 2. stupně kromě koordinátora EVVO se zúčastní DVPP za rok
- Alespoň 1 krát za 2 roky společný seminář pro celý pedagogický sbor zaměřený na EVVO
- Všichni pedagogové se průběžně vzdělávají v rámci svých aprobací
- Škola využívá metodickou a informační službu SEV

3.5.2. Dlouhodobý cíl: EVVO je na škole koordinována kvalifikovaným koordinátorem

DC 1) Koordinátor EVVO se soustavně a systematicky vzdělává

Ukazatel naplnění cíle:

- Koordinováním EVVO je vedením školy pověřen alespoň 1 pedagog
- Koordinátor je absolventem přírodovědného oboru
- Koordinátor je absolventem Specializačního studia k výkonu specializovaných činností v oblasti environmentální výchovy
- Koordinátor se soustavně a systematicky vzdělává v oblasti EVVO
- Koordinátor se pravidelně účastní Krajských konferencí EVVO Pardubického kraje

DC 2) Koordinátor EVVO zprostředkovává informace a pomoc ostatním členům sboru

Ukazatel naplnění cíle:

- Koordinátor poskytuje metodickou pomoc kolegům
- Koordinátor poskytuje kolegům o aktuálních informace z oblasti EVVO nejméně 2 krát
- za rok
- Koordinátor vede evidenci odborné literatury, metodických materiálů a učebních pomůcek a aktualizuje ji o nové příspěvky

3.5.3. Dlouhodobý cíl: Pedagogičtí pracovníci jdou příkladem žákům, rodičům i veřejnosti v úsilí o udržitelný rozvoj života na Zemi

Ukazatel naplnění cíle:

- Pedagogové respektují ekologizaci provozu školy
- Pedagogové společně se žáky usilují o hledání cest k udržitelnému rozvoji nejen na úrovni školy, ale i regionu a planety Země

4. Pravidla spolupráce koordinátora EVVO s vedením a zaměstnanci školy

Koordinátor EVVO:

- Ve spolupráci s vedením školy a s ostatními členy pedagogického sboru připravuje rámcový dlouhodobý plán EVVO (Koncepci EVVO)
- Na základě námětů členů pedagogického sboru každoročně připravuje Roční plán EVVO v souladu s Koncepcí EVVO
- Připravuje podklady pro vyhodnocení naplňování Ročního plánu EVVO
- Zvyšuje si svou odbornou a metodickou připravenost
- Po dohodě s vedením školy se účastní dalšího vzdělávání pro koordinátory
- Navazuje spolupráci se středisky ekologické výchovy a podněcuje ostatní kolegy k využívání jejich nabídky v oblasti EVVO
- Připravuje a koordinuje dlouhodobé a trvalé aktivity v péči o životní prostředí (třídění sběru, šetření energií, péče o zeleň a úpravu okolního prostředí, pomoc potřebným atd.)
- Podněcuje pedagogický sbor k účasti v jednorázových akcích (např. Den Země, Světový den životního prostředí, Den vody apod.) a exkurzích zaměřených na EV
- Ve spolupráci s vedením školy integruje přístupy k poznávání okolního prostředí
- Poskytuje metodickou pomoc v oblasti EVVO
- Sleduje nabídku DVPP v oblasti EVVO a informuje o ní kolegy
- Podílí se na propagaci školy v oblasti EVVO
- Vedení školy předkládá návrhy k zakoupení pomůcek pro EV
- Vedení školy navrhuje opatření k ekologizaci provozu školy (úprava školního prostředí, šetření energií, vodou a materiály, hospodaření s odpady atd.)
- Podněcuje kontakty s rodiči a s dalšími subjekty v oblasti péče o životní prostředí a EVVO
- Navazuje spolupráci s dalšími školami v regionu (předávání zkušeností, zlepšování úrovně EVVO)

Vedení školy:

- Pověřuje alespoň jednoho pedagoga koordinací EVVO
- Snaží se umožnit koordinátorovi EVVO absolvovat specializační studium
- Podporuje další vzdělávání koordinátora EVVO, pedagogických pracovníků i ostatních zaměstnanců zaměřené na EVVO

- Vytváří motivující podmínky pro přípravu a realizaci Koncepce EVVO
- Podle možností oceňuje naplňování Koncepce EVVO koordinátorem i ostatními zaměstnanci školy
- Podporuje vybavení školy pomůckami potřebnými pro EVVO
- Usiluje o vhodné prostorové podmínky pro realizaci EVVO
- Zabezpečuje realizaci opatření k postupné ekologizaci školy (nakládání s energiemi, snižování množství odpadu, třídění odpadů, používání ekologicky šetrnějších výrobků, technologií a postupů včetně úklidu a údržby, využívání biopotravin atd.)
- Začleňuje Koncepci EVVO a Roční plán EVVO do oficiálních dokumentů školy
- Spolupracuje s koordinátorem na realizaci Ročního plánu EVVO a napomáhá motivovat členy pedagogického sboru ke spolupráci
- Podporuje ekologické projekty školy a vnímá EVVO jako nutnost pro výchovu k trvale udržitelnému rozvoji

5. Začlenění dlouhodobých záměrů EVVO do oficiálních dokumentů školy

Oblast EVVO je jednou z priorit školy, má podporu vedení školy a od školního roku 2006/2007 je zakotvena ve Školním vzdělávacím programu (ŠVP). Průřezové téma Environmentální výchova pedagogický sbor rozpracoval do odpovídajících kapitol ŠVP (viz příloha č. 9). Dlouhodobé záměry školy v oblasti EVVO jsou začleněny do Koncepce EVVO, která je přílohou ŠVP.